

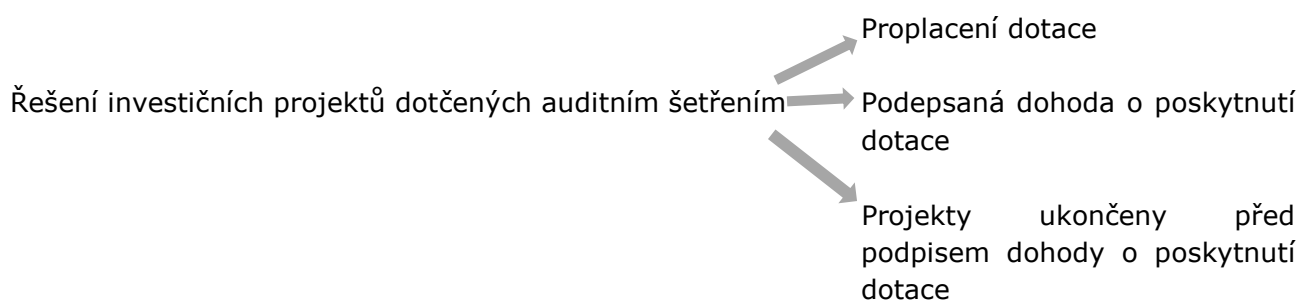
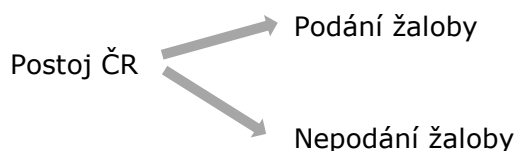
Podrobnosti ke zveřejněnému Prováděcímu rozhodnutí Evropské komise

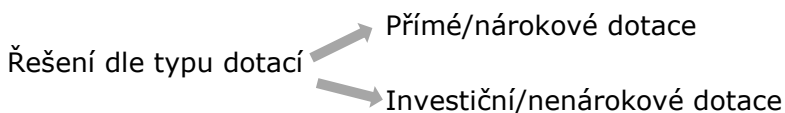
Ve veřejném prostoru se objevují informace, které se týkají auditního šetření Evropské komise v oblasti zemědělských dotací. V medializovaném Prováděcím rozhodnutí EK je řešeno hned několik témat a ne zřídka dochází k zaměňování či zkreslování faktů. Informace o závěrech šetření jsou často zkratkovité a věnují se pouze jednomu z úhlů pohledu. Na celou problematiku je však nutné se dívat komplexně, minimálně ze tří základních úhlů pohledu.

První oblast se dotýká samotného **Prováděcího rozhodnutí Evropské komise**, které bylo zveřejněné 10. 6. 2022. Auditní šetření Evropské komise probíhalo od roku 2019 a své závěrečné stanovisko zveřejnila EK po více než třech letech. Prováděcí rozhodnutí má dvě části. Pro hodnocení existence střetu zájmů je klíčová druhá část, která konkrétně uvádí jeden projekt vyloučený z financování EU z důvodu střetu zájmů s ohledem na činnost veřejného funkcionáře. Jde o projekt společnosti SCHROM FARMS z holdingu Agrofert. Vyloučení z financování zdrojů EU je ve výši 30 606,96 € (při aktuálním kurzu cca 766 tis. Kč). Projekt patří mezi tzv. nenárokové investiční dotační programy.

V rámci **druhé oblasti** je nutné se věnovat **českým legislativním předpisům**, a to konkrétně zákonu o střetu zájmů a zákonu o Státním zemědělském intervenčním fondu s vazbou na zákon o rozpočtových pravidlech. Ust. § 4c zákona o střetu zájmů jednoznačně formuluje, že je zákaz poskytnout dotaci podle rozpočtových pravidel („*Je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla...*“). V této vazbě však zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v ust. § 14 odst. 2, obsahuje taxativní, tedy uzavřený výčet poskytovatelů dotací, kteří jsou povinni se tímto zákonem řídit. Mezi nimi však není Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) uvedený. Činnost SZIF je upravena vlastním zákonem č. 256/2000 Sb., který se však výše uvedeným skutečností nevěnuje.

Třetí oblastí je komplexní pohled na varianty dalšího postupu při řešení otázky zemědělských dotací a rolí veřejného činitele. I zde je nutné zapojit další hlediska.






Z pohledu, zda **podat či nepodat žalobu ve vazbě k dotčeným projektům**, je pro SZIF primární získat právně závazné rozhodnutí, jak dále postupovat obecně ve všech ostatních situacích, které se budou týkat pozice veřejného činitele a čerpání dotací z evropských a národních zdrojů. Tento postup lze aplikovat obratem u projektu SCHROM FARMS, který patří do holdingu Agrofert, a týká se tzv. nenárokových/investičních dotací. V případě, že nedojde k podání žaloby ČR, budou se soudy odehrávat na národní úrovni. Rozhodnutí národního soudu bude pro SZIF samozřejmě závazné, ale v případě, že se ČR rozhodne podat žalobu u Soudního dvora EU proti Prováděcímu rozhodnutí EK, mohlo by obdržet evropské soudní rozhodnutí, které by nebylo shodné s rozhodnutím národního soudu. Jednání SZIF by následně muselo být přehodnocené v souladu s nálezem Soudního dvora EU.

Druhou oblastí, která stojí před SZIF, je, jak **naložit se všemi dotačními projekty**, které byly předmětem auditního šetření. U projektu **SCHROM FARMS**, u nějž došlo k proplacení dotace ještě před zahájením samotného šetření, bude standardně zahájeno správní řízení o **vrácení neoprávněně vyplacené dotace**. U 8 projektů, jejichž administrace byla pozastavena **po podepsání žádosti o dotace**, může SZIF zvolit dva postupy. Ukončit administraci a žádosti o dotace neproplatit či pokračovat v administraci standardním způsobem a žádosti o dotaci proplatit. V případě podání žaloby k Soudnímu dvoru EU pak konat podle jeho rozhodnutí. Třetí skupina projektů (21 projektů) se nachází ve fázi před podpisem dohody a pozastavené administrace. Zde je otázkou, zda přistoupit k **podepsání dohody o poskytnutí dotace či nikoliv**. Navíc tři projekty v průběhu auditního šetření již vypadly z procesu administrace, protože byly v tzv. zásobníku, ale ostatní projekty získaly lepší bodové hodnocení. Tyto projekty by byly realizovány pouze v případě, že by lépe hodnocené projekty odstoupily od realizace projektu či by projekt nenaplnil v konečném důsledku dotační podmínky. To se však v tomto konkrétním případě nestalo.

Třetí oblastí je rozhodnutí jak postupovat u **dotací podle jejich typu**. Možné kroky u dotačních projektů nenárokových/investičních dotací byly popsány výše. U tzv. přímých či nárokových dotací je v první řadě nutné uvést, že nebyly předmětem auditního šetření, proto SZIF nepozastavil po jednání s představiteli EK jejich administraci a proplácel je standardním způsobem. A tyto dotace byly a jsou standardně propláceny ze strany Evropské unie.

Z pohledu SZIF je klíčové rozhodnutí, zda se ust. § 4c zákona o střetu zájmů vztahuje na jeho jednání. Až poté, co bude jednoznačně a závazně stanoveno (soudní rozhodnutí v dané věci), zda se předmětné ustanovení zákona o střetu zájmů vztahuje na činnost SZIF, přichází na řadu řešení oblasti dotací, na které by toto ustanovení dopadalo. **SZIF dlouhodobě a konstantně zastává právní pozici, podle níž se ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů nevztahuje na dotace poskytované SZIF, neboť tyto jsou poskytovány podle zákona o SZIF (nikoliv podle Rozpočtových pravidel)**. Tento výklad SZIF rovněž adekvátním způsobem mediálně prezentuje.



SZIF v návaznosti na doručení závěrečné auditní zprávy a následné vydání Prováděcího rozhodnutí EK zpracoval návrh dalšího postupu ve vztahu k ukončenému auditnímu šetření, kdy doporučil podat žalobu proti výše uvedenému Prováděcímu rozhodnutí EK a následně pokračovat v administraci dotčených projektů či ukončit administraci dotčených projektů. S tímto návrhem dalšího postupu SZIF seznámil Ministerstvo zemědělství, jakožto nadřízený správní orgán.

Cílem SZIF je získat jednoznačné a trvale platné právní rozhodnutí, které nastaví pravidla jednání v oblasti střetu zájmů veřejného činitele, a to jak pro oblast nenárokových, tak i přímých nárokových dotací. SZIF chce i nadále konat s péčí řádného hospodáře a jednat takovým způsobem, aby ČR nevznikla žádná škoda.